

עטרת שרוב

עלון שבועי שיע"י מוסדות קאמרגא בארה"ק – בנשיאות כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א
רה" ארזי הבירה 48 ירושלים
פרשת משפטים – שקלים

בס"ד, עש"ק פרשת משפטים
ל' שבט תשפ"א – שנה י"ב גליון תקמ"ז

זמני הדלקת הנרות ומוצ"ש

הרה"ג מוצ"ש	ר"ת	ירושלים
6:41	6:01	4:47
6:38	6:03	5:02
6:40	6:28	5:09
6:30	6:18	4:59

נא לשמור על קדושת הגליון

עטרת ראשנו

דברי תורה מכ"ק מרן אדמו"ר שליט"א

וַיִּשְׁכֵּן כְּבוֹד הוֹי"ה עַל הַר סִינַי וַיִּכְסְהוּ הָעֲנַן שֵׁשֶׁת יָמִים וַיִּקְרָא אֶל מֹשֶׁה בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי מִתּוֹךְ הָעֲנַן (כד טז).

שכבבלת התורה נתקן בחינת טוב של ששת ימי בראשית, כמו שאמרו חז"ל (שבת קמו).

שישראל שעמדו על הר סיני פסקה זוהמתן.

ויקרא אל משה כי היה בכוחו לתקן חטא

עה"ד יותר מהאבות הקדושים, כמו

שמבואר ממרן האר"ז ל בלקומי תורה (פרשת

וארא) וז"ל: שמושה עולה אל שדי, שלקח

כל בחינת אבות, וזהו ש' של משה, שהוא

ג"כ בחינת האבות כי אות ש' יש בו ג' קוין

נגד ג' אבות, ונשאר מ"ה דהיינו מ"ה

דאלפי"ן שהוא הוי"ה דאלפי"ן, כי זה הבחינה

הוסיף משה על האבות.

וזהו שפרש"י ולמדך שכל הנכנס למחנה

שכינה מעון פרישה ו' ימים. היינו שכדי

שיוכל האדם ליכנס למחנה שכינה צריך

מקודם להפריש הרע מהששה ימים של

ששת ימי בראשית.

ובזה נוכל לומר שזהו ג"כ הענין של פרשת

שקלים, כי הש' של שק"ל מרמוז

לאבות, וק"ל של שק"ל מרמוז לק"ל שנים

של אדה"ר, לרמוז שמצוות שקלים מסוגל

לתיקן חטא אדה"ר.

ולזה סיום ימי השוכב"ם הוא בפרשת

משפטים, לרמוז שצריך האדם לתקן

מעשיו עד שורש כל החטאים שהוא חטא

של אדה"ר, ועי"ז יזכו לועשו לי משכן

ושכנתי בתוכם' בבנין בית המקדש השלישי

בביאת גואל צדק בב"א.

רעוא דרעוין תש"ע לפ"ק

שכתוב 'עמו אנכי בצרה' (תהלים צא טו).
היינו חלקי ניצוצי השכינה שנתפזרו שם.

וזהו כונת התורה באמרו 'אנכי הוי"ה'

אלהיך' היינו במה זכו בני ישראל

לקבלת התורה, דייקא ע"י 'אשר הוצאתך

מארץ מצרים' שהוציאו בני ישראל את

ניצוצי השכינה שהם אלו האותיות התורה

שקבלו בהר סיני והבן.

ובזה נבוא לפרש הפסוק הנ"ל וישכן כבוד

הוי"ה היינו מתי ישכון כבוד שהוא

השכינה, עם הוי"ה ז"א ביחוד שלים, שיהיה

יחוד קודשא ב"ה ושכינתיה בשלימות. ע"י

על הר היינו כי הר מרמוז להיצה"ר כמו

שאמרו (סוכה נב). צדיקים נדמה להם כהר.

וסיני בני' ק"ל, היינו שיתקנו מתחילה

הניצו"ק מהק"ל שנים של אדה"ר שהוא

שורש כל החטאים.

ויכסהו הענן ששת ימים מרמוז ג"כ לתיקון

החטא של אכילת עה"ד, כי כבר

בארנו כמ"פ, שע"י חטא עה"ד נתקלקלה כל

ששת ימי בראשית, שנברא בבחינת טוב

לבד בלי שום תערובת רע, וכמו שכתוב על

כל יום 'כי טוב', וגם טו"ב בני' שם אהו"ה

היוצא מר"ת א'ת ה'שמים ו'את הארץ,

שע"י שם הזה נברא העולם כמבואר בוזהר

הקדוש (ח"א טו). ולכן ע"י חטא עה"ד

שכתוב בו 'ותרא האשה כי טוב העץ

למאכל' (בראשית ג ו), נתערבה הרע בטוב

ונתקלקלה כל הבריאה כולה. וזהו אמרו

שע"י קבלת התורה ויכסהו הענן ששת

ימים ענ"ן בני' י"פ טו"ב נגד עשרה מאמרות

שנברא העולם (אבות פ"ה מ"א), לומר

פרש"י ולמדך שכל הנכנס למחנה שכינה
מעון פרישה ו' ימים. והביאור בזה

דהנה הטעם שגלו בני ישראל בארץ מצרים,

מבואר בארוכה בכתבי מרן האר"ז ל (פע"ח

שער חג המצות פ"א, שעה"כ פסח ד"א), שהוא

כדי לתקן חטא אדה"ר, שחטא באכילת עץ

הדעת, וגם ממה שפירש מאשתו ק"ל שנים,

ועי"ז נתפזרו וירדו הניצו"ק של השכינה,

שהם שורש אותיות התורה בחינת נפש (עי"ך

חיים שער מנת"א פ"ה), ובני ישראל לקטו

הניצו"ק שנתפזרו בארץ מצרים, והעלו

אותם במקום שרשם בעולמות העליונים,

כדי שישבו הכול לאיתנו הראשון עי"ש.

ועי" התיקון שעשו בני ישראל זכו לקבלת

התורה, כמ"ש 'בהוציאך את העם

ממצרים תעבדון את האלהים על ההר הזה'

(שמות ג יב).

ובזה יובן מה שכתוב בעשרת הדברות 'אנכי

הוי"ה אלהיך אשר הוצאתיך מארץ

מצרים מבית עבדים' (כ ב), שנתקשו בה

המפרשים (הרמב"ן ועוד) למה אמר 'אשר

הוצאתיך מארץ מצרים' ולא אמר שבראתי

שמים וארץ וכל צבאם, כמ"ש 'אני הוי"ה

עושה כל נוטה שמים לבדי רוקע הארץ

מאת' (ישעיה מד כד), כי היה זה ראוי יותר.

אלא שזה איתא בירושלמי סוכה (פ"ד ה"ג)

'אשר הוצאתיך מארץ מצרים'

'הוצאתך' כתיב (ואע"פ שבמסורה שלנו כתיב

מלא י', מכל מקום יכולים לדרוש בחסר י', כמו

שביארתי בארוכה יסוד גדול מאוד בענין חסר ויתר,

בהקדמה לספ"ק של א"ז 'היכל הברכה' עי"ש).

רצה לומר שגם השכינה יצא משם כמו

עטרת פז

אמרות טהרות מרבתינו זי"ע

ואלה המשפטים אשר תשים לפניך (כא א)

הנה סדר שובבי"ם מתחיל בסדר 'ואלה שמות' ומסיים בסדר 'ואלה המשפטים אשר תשים לפניך כי תקנה עבד עברי'. והנה א' מן 'ואלה שמות' יש עליו מעם רביעי, אתון ר"ת ר"ב ע'ק"בא ב'ן י'וסף, שהוא המקור, וגם תורה שבע"פ, המקור שאמר (ויאמ' פ"ה): אשריכם ישראל, לפני מי אתם מטהרים, ודרש בספ"ק בני יששכר (הודש אלול מאמר א) על המקור, שהוא מאלול שלושים יום שבו, ועשרה של תשרי, וביחד הם ארבעים יום, ויש בהם תתק"ם שעה, כמו דברי הירושלמי (תרומות פ"ה ה"ה) מקוה יש בה תתק"ם לוגין, וכנגדם יש תתק"ם שעות לימי התשובה, וזקני המגלה עמלקות (פרשת ויחי) אמר, שמתניתין"ן שהוא רבי עקיבא סוד תורה שבע"פ, ג"כ מספרו תתק"ם.

וזה לדעתי שובבי"ם מספר ש"ם, וכאשר עושין מן ס' סתומה של משפטים הוא מספר ת"ר, וביחד עולה מספר שובבי"ם תתק"ם, שקאי על תתק"ם לוגי המקור, שבאותם ימים התיקון הוא במבילת המקור, ולימוד תורה שבע"פ, ששניהם אליבא דרבי עקיבא. וזה 'ואלה' מן שמות ר"ת ה'נסתרות להו"ה' א'להינו (דברים כ"ב), וזה ורק בסתר לתקן ברית מילה המבילה של תתק"ם לוג במקור, והנגלות לנו ולבנינו' הוא מתניתין"ן מספר תתק"ם, ומש"ה על האות א' של 'ואלה שמות' מעם רביעי, ר"ת ר"ב ע'ק"בא ב'ן י'וסף שמרנו על שניהם המקור ומתניתין.

וזה 'ואלה המשפטים' המ"ם קדמאה של משפטים, והמ"ם סתימא של 'ואלה המשפטים', כי במשפטים יש שני פעמים מ"ם הראשונה פתוחה ושניה סתומה, כי המ' פתוחה נדרשת לארבעים, ומ' סתומה נדרשת לשש מאות, ועי"ז עולה שובבי"ם מספר תתק"ם למקור ולמתניתין, וזה על 'ואלה' של משפטים לא נאמר עדיין מעם רביעי שהיא ר"ת רבי עקיבא בן יוסף, אבל אחרי הפסוק משפטים, שבו מרומז מקור מתניתין כנ"ל, אומר בפירוש 'כי תקנה עבד עברי' ר"ת ר"ב ע'ק"בא ב'ן י'וסף, שכבר ניתקן הכל, וזה נפלא בס"ד בדרא"פ, והר"ב אכיה"ר.

'פרי חיים' הרושם דף תפז מרבינו חיים יעקב מקאמרנא

עטרת חכמים

עיונים וביאורים מרבתינו זי"ע

אם כסף תלוך את עמי את העני עמך לא תהיה לו קנשה לא תשימונו עליו גִּשְׁף (כב כד)

כשהוציא הקב"ה את ישראל ממצרים משיקוצי עבודה זרה שלהם, ודרך עבודה זרה, כי ידעו שהכל קצוב מאתו יתעלה על כל הנמצאים, ויש כח ביד אדם להוסיף, ויש בחירה ביד אדם להוסיף מצד עבודה הכשירה והתמימה היקרה מפר.

אבל לא כדרכם הרעה, שעשו כמה כשפים להכריח כחת של מעלה, שיתן להם מהקצוב אליהם תוספת, למשל השמש יש לו כח כמה זהב ירבה בעפר, וכמה מגדים ימתיק, ומחלק לכל מקום כפי הראוי לכל מדינה ומדינה כפי שגורה חכמות יתעלה, והם בבחירתם הרעה כשפו, והכריחו לשמש שהשמש יתן רוב כחו במצרים, וכן כיוצא, כל המולות שהם מעין הדעת מעורבים טוב ורע, וכל זה גול גמור.

והאל יתברך כשהוציאנו ממצרים, הורה לנו דרכי שעשוע תורתו ועבודתו, שנעבוד עבודה הגונה הראויה לאל יתברך, בתורה ובמצוות ויהודים, אשר מאתו קצוב כל הקצבות, והוא יכול להוסיף אור ושפע עד אין סוף, וכשיתוסף אור ושפע, יתשלש השפע מדריגה אחר מדריגה, עד שיתוסף כח גם בנשמות העולם, ויהיה כח בשמש להוציא חמים ככליות, וכל הברכות מצויות בעולם, הכל בתוספת כערך עבודתם, במשקל אל דעות, ובוה כשהבטיח לנו בתורתו על רוב הברכות הכל גשמיים, ונתנה הארץ יבולה' (ויקרא כ"ד) כי באמת, כשנתרבה השפע בעולם הזה, ידע נאמנה שכבר נתרכה ונתוסף אור מעולם עד עולם, אור רוחניות ויהיה גשמיים, ויבולה, ופריה, אור ושפע רוחניות בתכלית היכוך. אבל אם יכתוב יעודים רוחניים, אפשר שיעמוד כך, אבל לא יתפשט הברכה בעולם הגשמי, ולכן כתבה התורה יעודים גשמיים, שיתוסף על ידי העבודה הראויה, ממילא ומסתמא כבר ניתוסף אור ושפע בכל העולמות, וכשיפשיט עצמו מחומר זה ימצא שכרו בכל העולם, לערך מה שפעל גשמי נדבה ברכה ורצון, אורות רוחניים.

וזהו אמרם (ב"מ סא): על תנאי כך הוצאתי אתכם מארץ מצרים, על תנאי שתקבלו מצות רבות, כי הלוקח ריבית כדי שיתוסף ממנו על ידי הלוואה, שהוא באמת צריכה להיות מצד חסד קיום העולם הנבנה על ידי חסד הפשוט, והוא לוקח ריבית, כדי שיהיה לו תוספת על מה שיש לו מהקצוב ממה שחננו אל, פורק ממנו עול מלכות שמים, שהאל יתברך ציונו שנעבוד אותו עבודה הגונה וראויה, ועל דיו הגדולה יתוסף לנו במעשה ידינו רב שפע ורב טוב כסף וזהב, רוחניות וגשמיים.

ואם הוא לוקח ריבית מה שאסרה התורה הוא כופר בעול מלכותו, שנראה כאלו אין בידו להוסיף רב טובה אם לא על ידי פעולתו הגרועה, ולכן עושה סיבות שיתוסף לו השפע על ידי אדם, וזה עבודה זרה ממש ככישוף מעשה מצרים, ובוה פורק ממנו עול עבודה לעבוד לאל יתברך, כי פורק וכופר ואומר מה בצע כי נעבדנו, ופוקר וכופר בציאת מצרים שהאל יתברך שידד כל המערכות להראות לנו שהכל בכחו ורצונו אפילו כל דברים השפלים, והוא כשלווקח ריבית מראש בעצמו שהכל בכחו ועוצם ידו, ואין כח ביד עבודה הראויה להוסיף או להחסי.

ובאמת כל תפלה וכל עובדא קמנה או גדולה, מוסיף כח בפמליא של מעלה, ולפעמים אדם הצדיק עדיין לא זכה בצדקתו שירד השפע עד עולם גשמי, ולכן מעונה, בחסרון בעולם העובר. וכן הרעים שאין להם אלא בעולם הזה, הוא שלא עשו רושם בעולם עליון, ויש בוה הרבה ענינים מופלאים, אין כאן מקומו.

'אוצר החיים' דף קע"ה: מרבינו יצחק אייזיק מקאמרנא

עטרת רז

רזי תורה מרבתינו זי"ע

שֶׁלֶשׁ פְּעָמִים בְּשָׁנָה יִרְאָה כָּל זְבוּרָךְ אֶל פְּנֵי הָאֲדֹן הוֹי"ה (כ"ז)

הו"ה שם אדני" עם הו"ה, יחוד יאהדונה". וזהו ג"כ כוונת רש"י וזה"ה שאמר שלש פעמים וגו' לפי שהענין מדבר בשביעית, הוצרך לומר שלא יתקרו שלש רגלים ממקומן. היינו 'לפי שבענין מדבר בשביעית' שהוא מלכות שמים שהוא שביעי אליו, לזה הוצרך לומר שלא יתקרו שלוש רגלים ממקומן' כלומר שלא יחסר מיחד זה של ז"נ בחינת מוחין שלהם, שהם נה"י דייקא, שהם נקראים רגלים כנודע, והם עצמם הם בוו"נ בחינת ג' ראשונות שלהם, והוא שלא יתקרו מהם השלש רגלים ממקומן. והבן.

'בן בית' ה"ב דף ק"ה ע"י מרבינו אליעזר צבי מקאמרנא

ר"ל בשנה שהיא מלכות שמים, יש שלשה מדרגות, היינו פעם נה"י, פעם חג"ת, פעם כח"ב, וכל אחד הוא משולש בשלשה ספירות, כנ"ל. לזה אמר 'שלוש פעמים' שיש למלכות שמים, הנקראת שנה, והוא שיש בשנה שלש פעמים מדרגות אלו. יראה בני ישראל על ידי עבודתם, שיהיה כל זכוך וז"א קדישן, שהוא בחינת דבר. אל פני בחינת פכ"פ. האדין שהוא מלכות שמים אדני"ב"ה הו"ה יחוד יאהדונה", היינו שיראה בני ישראל היחוד הגדול הזה, שהוא בחינת פכ"פ, כתרו שוה לכתרה, היינו כל זכוך בעשר ספירות שלו, שוה לשלוש פעמים של שנה, שהוא ג"כ עשר ספירות שוה בשוה. האד"ן

רצונו לומר, ידוע הוא שמלכות שמים נקראת שנה, ויש בה עשר ספירות קדושות, מכתר עד מלכות, ומ' ספירות מכתר עד יסוד שבה, בא לה בסוד תוספת לבד, כי עיקר ושוש בריאתה לא היה אלא נקודה אחת מלכות שבה, שהיא בחינת כתר דמלכות דמלכות, ואלו המ' ספירות תוספת שלה, בא לה על ידי עבודת ישראל להקב"ה בתורה ובתפלה, במדות טובות ומעשים טובים, הכל כנודע.

וכן יש למלכות שמים שלשה בחינות אחוזה בו"א קדישין, וזהו פעם הוא מקומה נגד נה"י דו"א, פעם נגד חג"ת. פעם נגד כח"ב. לזה אמר 'שלוש פעמים בשנה'

שולחן הטהור

לקט הלכות מספר 'שולחן הטהור' וזר זהב' לרבינו יצחק אייזיק מקאמרנא זי"ע

חודש אדר

[מתחילת חודש אדר עד אחר פורים] עקידה^א ולמנצח^ב. ואל ארך אפים^ג, חוץ מפורים שאין אומרים כל עיקר^ד. (שוה"ט סימן קלא סכ"ח)

יש מנהג שאין נופלים על פניהם מתחילת [חודש] אדר עד אחר פורים שכשר למגילה^א, אבל על כל פנים בתענית אסתר חייב ליפול על פניו כי זה עיקר התענית^ב. ואומרים

מסגרת השלחן

עקידה, וראיתי למורי דודי [רבי צבי מזידיטשוב זלה"ה] (עיין בספרו עטרת צבי פ' בהר דף קיא:) ורבינו רבי יעקב יצחק מלובלין זלה"ה, שלא אמרו בשום יום שאין אומרים תחנון, וכן בברית מילה גם כן, על"ל. אמנם דעת רבינו בשוה"ט (סימן קלא ס"ח) שכתב שמנהג ספרד דבכל יום שאין אומרים תחנון על פי עיקר הדין, הוא דווקא במקומות שכתוב בהלכה שאין אומרים תחנון אין אומרים עקידה, ולא כלל הוא בכל מקום שא"א תחנון. לכן מתחילת חודש אדר עד אחר פורים אינו מעיקר הדין לכן אומרים 'עקידה' אפילו שאין אומרים תחנון.
ד. בענין אמירת למנצח יענך בימים שאין אומרים תחנון, כתב הרמ"א (סימן קלא ס"א) בימים שאין אומרים תחנון אומרים למנצח, מלבד וכו'. והפ"ח (שם סק"א) כתב אבל אין אנו נוהגין כן, אלא שבכל יום שאין אומרים תחנון אין אומרים למנצח. וכן בשכנה"ג (הגה"ט אות ג), מובא בשלמי ציבור (דף קנד:), ובמאמר מרדכי (סק"ה) וחסד לאברהם מובא בכף החיים (סקל"ז), וכן בסידור הרב בעל התניא, ודרכי חיים ושלום (אות רל), ועיין בשער הכולל (פ"א סק"ח). אמנם דעת רבינו בשוה"ט (סימן קלא ס"ח) שכתב שמנהג ספרד דבכל יום שאין אומרים תחנון על פי עיקר הדין, הוא דווקא במקומות שכתוב בהלכה שאין אומרים תחנון אין אומרים למנצח, ולא כלל הוא בכל מקום שא"א תחנון כמנהג הספרדים. לכן מתחילת חודש אדר עד אחר פורים אינו מעיקר הדין לכן אומרים 'למנצח' אפילו שאין אומרים תחנון.
ה. הטעם דאומרים 'אל ארך אפים', כיון דדינו שוה ללמנצח, כך כתבו האחרונים. מובא במש"ב (סימן קלא סק"ה).
ו. כמובא בש"ע (סימן תרצג ס"ג) דבפורים אין נופלים על פניהם, ואין אומרים למנצח וא"א. והטעם כתב בב"י משום דכתיב צרה וצרה בפורים לא מדכרינו. ועוד כתבו הפוסקים (עיין מש"ב שם סק"ח) דהדין שוה בשני ימי הפורים.

א. מה שכתב מתחלת חודש אדר, הוא כדאייתא בירושלמי (מגילה פ"א ה"א) תני בשם רבי נתן כל החדש כשר לקריאת המגילה מה טעמא והחדש אשר נהפך להם מיגון לשמחה וגו', א"ר חלבו ובלבד עד חמשה עשר דא"ר אבהו בשם ר' לעזר לא יעבור ולא יעבור. וע"ע במרדכי (אות תשע"ד). ובש"ע (סימן תרפח ס"ז) - המפרש בים והיוצא בשיירא ואינו מוצא מגילה להוליך עמו, יקראנה ב"ג או ב"ב או באחד עשר, בלא ברכה; ואם אי אפשר להמתין עד ימים הללו, יש אומרים שקורא אפילו מתחלת החדש. וכתב הרמ"א - והכי נהוג. וע"ע בהקדמה לספר 'צבי לצדיק' על תיקוני זוהר שהביא ששאל הישועות 'יעקב' למהרצ"ה מזידיטשוב שיאמר לו הטעם מדוע אינו אומר תחנון בכל החודש אדר, והשיב לו מהפוסק הנ"ל 'והחדש אשר נהפך להם מיגון לשמחה'.
אמנם רבינו כתב רק בזמן שכשר למגילה שהוא עד ט"ו באדר, והוא מטעם שהארת המגילה יש בימים האלו. ואפשר לומר טעמו בפנימיות לידועי ח"ן בקצרה, דהרי התחנון הוא בקיעת יסוד דאמא כמבואר בשעה"כ (דרוש ויעבור ד"א), וקריאת המגילה הוא לגלות אור יסוד דאבא כמבואר שם (דרוש חג הפורים ד"א), וע"ד שרגא בטיהרא מאי אהניא, כמש"כ בפליח (שער מקרא קודש פ"ג) על המועדים ע"ש, וד"ק.
ב. כמש"כ רבינו בשוה"ט (סימן קלא סק"ב) - בתענית ציבור עת מתוק לנפילת אפים. וכן במשנת יעקב (סימן תרפ"ו) שהעיר על המנהג שאין אומרים תחנון בתענית אסתר, הלא כיון שאומרים בו סליחות ותחנונים באמצע התפילה ואם לא יאמרו תחנון הלא מחזי קצת כרתתי דסתרי ע"ש.
ג. בענין אמירת עקידה בימים שאין אומרים תחנון, כתב רבינו בשוה"ט (סימן א ס"ז) בימים שאין אומרים תחנון לא יאמר פרשת עקידה. ובזר זהב (שם סק"א) כתב, בסידור רבי שבת זלה"ה (ח"א דף לז:) כתב שלא יאמר בשבת וראש חודש

עטרת תפארת

עובדות וסיפורים מרבתינו זי"ע

רבינו הקדוש רבי יצחק אייזיק בן רבי צבי זצ"ל מסאפריין ב' דר"ה אדר תק"ס

ביום הראשון בבקר (למחרת מספור הנ"ל), כשעמדה הרבנית על יד המשארת ונלשה בצק לאפות פת, נכנס אורח עני לביתם, וישב על יד השלחן. הרבנית הצטערה שאין בביתה במה לטעוד את לבו, כי אזל הניי"ש מפליה, גם פת לחם וכוס חלב אין. עמדה והתנעלה לפניו ותספר לו את כל אשר עבר עליהם ביום השבת, ובקשה ממנו להמתין מעט, ותקום ותלך אל השכנות ותביא לחם ותמאה, ותערך לפניו שלחן ויאכל וישת ויסעד את לבו. וכשגמר את סעודתו ברח על מזונו ואמר אליהם: הנני הולך לדרךי ואני רוצה להניח ברכה אל תוך ביתכם, ובכך (אולי צ"ל ובכך) הגידו נא לי במה אברך אתכם, אם בעשר וכבוד לארך ימים, או בבנים תלמידי חכמים צדיקים ויראי השם.
רבנו והרבנית ענו: זאת הברכה אשר תברך אותנו, שנזכה לבנים ובני בנים לומדי תורה ויראי השם. אמר להם האורח: אף אני אומר כן, ובכן יהי רצון מלפני אבינו שבשמים שתזכו להוליד בנים תלמידי חכמים יראי השם, שיהיו למאורות בישראל. גמר את ברכתו, נשק את המזוזה, והלך לו. ובמברכתו זאת של האורח הפלאי הזה, אשר רבים מזקני החסידים אמרו שזה היה האליהו הנביא זכור לטוב, נולד בזמן קרוב רבנו הרב הקדוש מוה"ר אלכסנדר סענדר מקאמרנא וכוונתו לגן עליונו, ושאר אחיו הקדושים הנודעים בעולם בשם 'במסלה'.
עשר קדושות צבי לצדיק

באותו מעמד היה גם שופט הכפר, ורצה גם הוא להנות מעסק זה, ובכן חנה גם היא את דעתו, שבכדי שלא יחזר בו רבנו מדבריו על יום מחר, תלקח פרתו החולבת אל ביתו בערבון, ותהיה בביתו עד אשר ישלם את כל הכסף שעלו לשלם. העצה מצאה חן בעיני העגלון, וכן נגמר ההסכם, הפכה נלקחה לבית השופט, הנלדות והעגלה הובאו פנימה לפרוץ דור ביתו של רבנו. והעגלון והשופט ישבו לשותת. כטוב לבם ביי"ש, קם השופט שיזע מה רב הטוב הצפון ליהודים בתנור ההסמנה של שבת, ובגידים חרוצות נגש אל המלאכה והוציא מן התנור את כל הנמצא בו, והציג בבת אחת על השלחן לעיני רבנו, ובתאבון הביאו אל תוך פיהם את הכל כמעט בנשימה אחת. ועדן לא ידעה נפשם שבעה, הלכו ועשו בדיקה מדויקת בכל פנות הבית וחדרי, ומצאו מיני מרקחת שונות, קדרות ממלאות בחלב חמוץ, שהוכנו לעשות מהן חמאה וגיבנה למכרן בשוק, ואת הכל אכלו, וכה הריקו בתוך שעות אחדות את כל הבית, ולא נשאר בו מאומה מכל מאכל אשר יאכל ומכל משקה אשר ישתי. אחר השבת עשו רבנו והרבנית חשבון איך לשלם על פדיון השבויים, ולו ונתנו בערבון מכל אשר נמצא בגדם, ושלמו ליד העגלון את כל דמי חובו של אדונו, ופטרוהו לדרך, והנלדות נפדו ונשארו בביתם. ורבנו החזיקים על שלחנו בכל הצטרקות כמו צאצאי, והנלדים החזיקו אותו לאב, ואת זוגתו הצדקת עליה השלום לאם, כי לא ידעו מי אבותיהם, והשיא אותם, ופזר עליהם ממן רב.

הרב הקדוש רבנו יצחק אייזיק מקאמרנא וצוק"ל עוד בטרם שנולו לו בניו הקדושים, באחד מימי השבתות של ימות החורף, כשבא רבנו עטוף בטליתו מבית התפלה, מצא לפניו בית מזיגתו עגלה של אחד האצילים הפולניים, שבתוכה ישבו שתי נלדות עבריות, לבושות שמלות דקות של קוץ, והן רועדות מקר. שאל רבנו את העגלון, למי הנלדות האלו, וילאן הן מובלות. ענה לו העגלון: הנלדות הללו הן בנות יהודי, שהיה מוזג באחד הכפרים של אדונו האציל פלוני, וכיון שלא שלם שכר חכירה של בית מזיגתו לאדונו זה כמה שנים, לכן שלחו אדונו להשליכו מבית המזיגה ונקחת את בנותיו לעבד, ויהיו לשפחות בביתו, עד אשר ישלם לו אביהן את החוב, העולה לכמה מאות זהובים. רבנו הזמין את העגלון לביתו, והשקעה כמה פוסות יין שרף, והאכילו חלות ומאכלי שבת, ואחר שספר רבנו להרבנית מכל אשר שמע מפי העגלון, באו לידי החלטה, שאין להשאיר את הנלדות בידי העגלון, כי אם לפדותן בכל כפר שהיה, עשו בינם לבין עצמם חשבון מכל הנמצא בגדם במזמן ובשנה קסוף, ביון שרף, בתבן ובמספוא, ולאחרונה בפרה החולבת שיש להם, שממנה אמנם חצי פרנסה, וכה חשבו ומצאו שגם משגת לשלם לידי העגלון את התמורה של הנלדות השבויות והותר. מיז הציעו לבעל העגלה, שישאר בביתם עד יום מחר, שבו ישקלו אל ידו את כל דמי תביעתו של אדונו בכסף שקלים עובר לסוחר, והנלדות תשארה בביתם. ראה העגלון את כל הממודות אשר על השלחן הערוך לכבוד שבת, ויחמד להם בלבו, וימחר ויעתר לבקשתם.

עטרת החסידות

מספרי רבותינו הקדושים זי"ע

פרשת שקלים

תש"א ט' רבי יוסי בן זמרא אומר, כל זמן שנמנו ישראל לצורך לא חסרו, בימי משה (שמות ל יא-טו), ובדגלים (במדבר א-ב), ובחלוק הארץ (במדבר כו ב), שכל אלו ממצות אל ב"ה לימנות, ושללא לצורך חסרו, כגון בימי דוד (ש"י כד טו). אלמא סברת רבותינו, כמו שדוד מנאם בלא שקלים כן כל אלו היו בלא שקלים, וגם למשה נאמר כך, 'כי תשא' כשאתה תחפוץ לדעת מנינם, אזי עצה טובה שתדע מנינם משקלי הקודש, שלא ישלוט בהם עין רע. אבל מפני שדעת מאור עינינו (רש"י ז"ל) אינו כן, בטלה דעתי זאת.

למה טעה דוד כשמנה את ישראל

ונוכל לומר בהיפוך, שגם מנין דוד היה על ידי שקלים, כי לא טעה בדבר שתינוקות של בית רבן יודעין (עיני ברכות סב), אלא שטעות דוד היה, כי ראה שהשם יתברך אמר כאן למשה כי תשא, שקודם בנין המשכן מן הראוי לידע חשבונם, וסבר שמה מנאם כדרך שמנה בחומש הפקודים, שהיה מחזר על פתחי ישראל והיה מונה את קרקפתא דגברא, והשקלים כיפרו שלא יהיה נגף בהם, כי כל מנין שהוא לצורך מנו את גלגלתם ונתנו שקלים, ומנין שהוא שלא לצורך כל כך אסור למנות כלל, אלא אם ירצה לידע מספרם ימנה השקלים ובוה ידע מספרם.

ובזה טעה דוד, שסבר שמה רבינו מנאם קודם בנין המשכן, וכן הוא רצה למנותו קודם בנין המקדש, אבל זה טעות, שמה לא מנה אלא השקלים, והוא צוה לילך ולמנותם כדרך שמנאם בחומש הפקודים. אבל שם (בחומש הפקודים) היה לצורך, ולכן לא חסרו, וכאן (אצל דוד) אף שנתנו שקלים, כיון שהלך בכל ערי ישראל לימנות אותן, - שלא לצורך, היה מה שהיה. וכן כך ובין כך, המצוה הוא, שיתנו שקלים לקרבנות ולבנין המשכן והמקדש, כדעת כל הראשונים. והבאת שקלים לקרבנות אינה הלכה למשה מסיני, אלא מצוה ממנין המצוה.

'פני זקן' ירושלמי שקלים פ"א ה"א

כסא דנחמתא

משתתפים אנו באבלם של משפחת פריעד הנכבדה, בהסתלקותו בשיבה טובה של אביהם הדגול והנעלה החסיד, ביתו פתוח לרווחה לכל דיכפין, ברוח לב ובסבר פנים יפות היה לעזר ולאחיסמך ואכסניה של תורה, לרבינו הגה"ק בעל ה'מעשה שלום' מקאמרנא זצוק"ל, ולהבדלח"א לכ"ק מרן אדמו"ר שליט"א, שמו מפאריס הרה"ח ר' אלכסנדר פריעד ז"ל בעל הנחמות ינחם אתכם בתוך שאר אבלי ציון וירושלים. ויקויים במהרה מקרא שכתוב בלע המות לנצח וגוי ויקיצו וירננו שוכני עפר בב"א.

הנהלת מוסדות קאמרנא בארה"ק

תרומת ה' לכפר על נפשותיכם', שהקרבנות לכפרה הם באים. ולפי דבריהם עיקר מצוה ממנין המצות, להביא שקלים או דרכמונים - לקרבן צבור, ובלבד שישוה בהם עשיר ודל. וכן מנה הרמב"ם (ספר המצות עשה קעא) במנין המצות, ורמב"ן לא השיגו, כי גם רמב"ן מודה שהמצוה לדורות הוא להביא שקלים של כסף או זהב לצורך קרבנות, ויהיה שוה בהם עשיר ועני, ועכ"פ לא יפחתו משקל משה רבינו. ולא דוקא לקרבנות, אלא גם אם יצטרכו לבנות מזבח, מקדש, וכלי שרת, הוא בכלל מצוה זאת, שאם אין מקדש אין קרבנות. ומצוה על כל ישראל לשקול לפחות שקל משה לצורך המקדש או מטבע אחרת, ויד כולם יהיה שוה. ואם לא יספיקו השקלים, יתן כל אחד אחר כך כפי נדבת לבו לצורך בנין המקדש.

מנין ישראל ע"י מחצית השקל הוא רק עצה טובה ומעתה בא הכתוב ליתן עצה טובה, כשתחפוץ לדעת מנין ישראל, תוכל לידע מנינם מהמצוה המוטלת עליהם - שישקלו שקל בכל שנה לקרבנות ציבור. וכן עתה מוטל עליהם ליתן שקל לצורך בנין המשכן, ומוזה תדע מספרם, והוא עצה טובה שלא ישלוט בהם עין רע. ולכן שאול פקד בבזק (ש"י יא ה) ובטלאים (ש"י טו ז). ודוד פקד בלא שקלים (ש"י כד ה), כי אין זה אלא עצה טובה לשעה ולדורות. ושום אחד ממוני המצות לא מנה מצוה כשירצה מלך למנות את ישראל שימנה אותם על ידי שקלים או בזק.

חילוק בין מנין כי תשא לחומש הפקודים

וסדר הפרשה, 'כי תשא', כשתחפוץ לידע מנינם, כי קודם בנין המשכן לא היה כלל מצוה מאת האל למנות ישראל, אלא עצה טובה כשתרצה לידע מספרם, תוכל לידע ע"י המצוה של נתינת שקלים לצורך המקדש, ובוה ילא יהיה בהם נגף.

ואח"כ מתחיל המצוה שהוא לשעה ולדורות, 'זה יתנו תרומה להו"ה' לצורך המקדש 'לתת את תרומת ה' לכפר' לצורך קרבנות, והוא מצוה אחת לתת לצורך קרבנות ולמקדש, שאם אין מקדש אין קרבנות. ובמשכן לא הספיקו השקלים אלא לצורך אדנים והווין, והשאר נתנו כפי נדבת לבם, ועכ"פ ידע משה שרצון אל, שידע משה מספרם קודם בנין המשכן. אבל בחומש הפקודים (במדבר א ב) היה מצוה לשעה לפקוד את ישראל.

מנין חומש הפקודים לא היה ע"י השקלים

ולולא דברי מאור עינינו רש"י ז"ל (שמות ל טו). במדבר א ב, הייתי אומר שהמצוה היה מגינה, ולא נתנו כלל שקלים במנין של חומש הפקודים, וכן נראה מפשוטי המקרא ומדרשות חז"ל (רש"י במדבר ג טו) שהיה משה מונה את גלגלת איש ואיש, והיה משה הולך וסובב את כל מחנה ישראל ועומד בכל פתח, וכולן עוברין לפני משה באימה וכבוד, ומשה מנה אותם. וזהו מאמרם (תנחומא כי

מצות מחצית השקל

מצות עשה שיתן כל אחד מישראל מחצית השקל לקנות בהם קרבנות ציבור, שנאמר (שמות ל יג) 'זה יתנו (כל העבר על הפקדים) מחצית השקל'. וצריך ליתן חצי שקל בפעם אחד. אחד עשיר ואחד עני לא ירבה ולא ימעט. ומחצית השקל שהיה בימי משה שיעורו ק"ס שעורות כסף צרוף, ומוזה לא יפחות. ואם הוסיפו על השקלים יכול ליתן מחצית השקל גדול מימי משה, וכך מצותו כל דור ודור לפי שקלו, ובלבד שיד כולם יהיה שוה, ובלבד שלא יפחות משקל של משה.

ושיעורו בזמן הזה קרוב לא' ריינש כסף, שגם בזמן הזה מצותו ליתן על כל פנים בכל שנה לתלמיד חכם הצדיק העוסק בתורה. אף עני שבנעיים מחויב במצוה זאת. (ראה בשו"ע יו"ד (סימן רמט ס"ב) ובש"ך (סק"ד). ובדברי הרמ"א או"ח (סימן תרצד ס"א).

ונוהג בזמן הבית בזכרים שהביאו בודאי שתי שערות שתובעין וממשכנין אותם, ואם לא ידעין אם הביא שערות או לא, תובעין אבל לא ממשכנין. ולקטן פחות מבן י"ג וכן נשים ועבדים אין תובעים, אם נתנו מקבלין מהם. אבל נכרים שנתנו אין מקבלין מהם.

'זה יתנו כל העבר על הפקדים', **הראוני בחלום הלילה** שהעוברין על פקודי דמאריה (זהר חדש כי תשא ד,ד), יתנו על כל פנים מחצית השקל, שלא יכריע כף חובה חליה, אלא יהיו בינונים.

'אוצר החיים' מצוה קו, שמות רס.

מחצית השקל לצורך קרבנות

[אייתא במשנה ריש מסכת שקלים] **באחד באדר משמיעין על השקלים**, הם אותן שאמר הכתוב עליהם (שמות ל יג) 'זה יתנו כל העובר על הפקודים', [כן פירש הרמב"ם (בפירוש המשניות שם). ורש"י (שמות ל טו) ורמב"ן (שם ל יב) למדו, שקלים - לקרבנות, מפסוק (שם ל טו) 'העשיר לא ירבה וכו' לתת את

ניתן להשיג כל ספרי רבותינו הקדושים מקאמרנא

- היכל הברכה • אוצר החיים • זוהר הוי • זכרון דברים • דמשק אליעזר • עשירית האיפה • נוצר חסד • נתיב מצותיך • כתב אופיר • פני זקן • היכל השביעית • אור עינים • מצות עומר • שבת שלום ומבורך • זאת הברכה • אוצר הברכה • אמרי קודש • שלשלת הקודש • סידור קאמרנא • היכל קאמרנא •

בבית מדרשינו עטרת שלום קאמרנא רח' ארזי הבורה 48 ירושלים בין השעות: 8:00 - 3:30

יש אפשרות למשלוחים לכל הארץ. לפרטים: 074-7962080 שלוחה 5